

Dienst Justitiële Inrichtingen
Ministerie van Veiligheid en Justitie

> Retouradres Postbus 30132 2500 GC Den Haag

Humanistisch Verbond
AMSTERDAM

**Dienst Geestelijke
Verzorging**

Schedeldoekshaven 101
2511 EM Den Haag
Postbus 30132
2500 GC Den Haag

Ons kenmerk
DJI/5685355/11

Uw kenmerk

*Bij beantwoording de datum
en ons kenmerk vermelden.
Wilt u slechts één zaak in uw
brief behandelen.*

Datum 25 februari 2011
Onderwerp Uw brief van 1 februari 2011 met betrekking tot herverdeling van
geestelijke verzorging

Geachte mevrouw d. V.,

In reactie op uw brief d.d. 1 februari 2011, waarin u reageert op mijn antwoorden op de vragen van het lid van de Tweede Kamer, mevrouw Gesthuizen (SP), van 18 januari 2011, bericht ik u als volgt.

Uit uw brieven blijkt uw grote betrokkenheid bij de geestelijke verzorging aan ingeslotenen in de inrichtingen van het Ministerie van Veiligheid en Justitie. Ik begrijp dan ook dat mijn besluit om het aantal formatieplaatsen voor de humanistisch geestelijke verzorging te verminderen u raakt. Ik hecht eraan u te melden dat dit besluit louter is ingegeven door het teruggelopen aantal ingeslotenen in de Justitiële Inrichtingen en de uitkomsten van de voorkeurspeilingen die zijn uitgevoerd.

In uw reactie op mijn eerder vermelde antwoorden geeft u aan dat de voorkeurspeiling door DJI is ontwikkeld en uitgevoerd en dat deze op grond daarvan geen aanspraak mag maken op de aanduiding 'wetenschappelijk'. Om invulling te kunnen geven aan de wettelijke verplichting om in elke Justitiële Inrichting voldoende geestelijke verzorging aan te bieden, die zoveel mogelijk aansluit bij de godsdienst of levensovertuiging van de ingeslotenen, is de voorkeurspeiling ontwikkeld. Er is in 2008, 2009 en 2010 een meervoudig gestratificeerde steekproef getrokken uit de totale DJI populatie ingeslotenen. Er is rekening gehouden met een evenredige vertegenwoordiging van: sector, regime, leeftijd, geslacht, nationaliteit, geboorteland, verblijfstitel, verblijfsduur en regionaliteit. In 2008 en 2009 is 20% van de gehele DJI populatie benaderd. In 2010 is dit verhoogd naar 40% om een zo representatief mogelijk beeld te geven over drie jaar. Bij de analyse van de resultaten zijn algemeen aanvaarde wetenschappelijke normen gehanteerd ten aanzien van significantie en relevantie bij de bepaling van mogelijk substantiële verschuivingen in de voorkeur voor geestelijke verzorging zoals uitgesproken door ingeslotenen in vergelijking met de huidige formatieverdeling. Op basis hiervan zijn de conclusies getrokken zoals deze zijn opgenomen in de drie rapporten over de voorkeurspeiling geestelijke verzorging.

Ik teken hierbij aan dat de religie of levensovertuiging, waartoe men zichzelf rekent, niet automatisch ook de denominatie is waarvan men geestelijke verzorging wil ontvangen. Die keuze kan voor iedere individuele ingeslotene anders uitvallen. Daarom heb ik mij ook niet laten leiden door de uitkomsten van het door u aangehaalde onderzoek 'Geestelijke verzorging in detentie. Visie van ingeslotenen op behoefte en aanbod' zoals uitgevoerd door de Radboud Universiteit. Zoals u bekend, is in dit onderzoek met name onderzocht of men behoefte heeft aan geestelijke verzorging en zo ja, of de inhoud van de huidige geestelijke verzorging in detentie aansluit op de wensen op het gebied van geestelijke verzorging van ingeslotenen.

Anders dan in de voorkeurspeiling is in dit onderzoek niet aan de respondenten de vraag gesteld naar welk type denominatie hun voorkeur uitgaat. Met behulp van de voorkeurspeiling is echter veel preciezer in beeld gebracht welke voorkeur men daadwerkelijk uitspreekt en op basis daarvan heeft de nieuwe verdeling plaatsgevonden. Ik doe hiermee niets af aan de wetenschappelijke waarde van het onderzoek van de Radboud Universiteit. Ik constateer slechts dat er sprake is van een andere vraagstelling.

Voorafgaand aan de invoering van het instrument van de voorkeurspeiling is op diverse niveaus overleg gevoerd met alle denominaties die deel uitmaken van de Dienst Geestelijke Verzorging. Zo is de voorkeurspeiling een aantal malen besproken in het Bestuurlijk Overleg tussen de toenmalige minister van Justitie en de Zendende Instanties, waarna dit instrument uiteindelijk is vastgesteld.

In het meest recente Bestuurlijke Overleg met de Zendende Instanties heb ik aangegeven dat ik op basis van de uitkomsten van de voorkeurspeiling de formatie zal doen aanpassen. Tevens heb ik toen vastgesteld dat in de komende vijf jaar in beginsel één maal een peiling zal worden gehouden. Eén extra peiling in deze periode is mogelijk indien signalen vanuit de Dienst Geestelijke Verzorging hiertoe aanleiding geven en de hoofddirecteur van de Dienst Justitiële Inrichtingen hiertoe besluit.

Gelet op het bovenstaande zie ik in uw brief geen aanleiding de herverdeling van de formatie stop te zetten en nog dit jaar een nieuwe voorkeurspeiling te laten houden.

Ik vertrouw erop dat de humanistisch geestelijk verzorgers, zij het in een nieuwe formatie, hun belangrijke werk bij DJI met de van hen bekende kwaliteit en toewijding zullen voortzetten.

Met vriendelijke groet,

De Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie,

F. Teeven

**Dienst Geestelijke
Verzorging**

Datum
25 februari 2011

Ons kenmerk
DJI/5685355/11